

Edyta Kotyńska
Biblioteka Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich
Uniwersytet Wrocławski
edyta.kotynska@eteka.com.pl

Sprawozdanie z Forum Bibliotekarzy zorganizowanego w ramach II Zjazdu Niemcoznawców (2013)

W ramach II Zjazdu Niemcoznawców zorganizowanego przez Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego (CSNE) po raz pierwszy odbyło się Forum Bibliotekarzy. Przewodnią myślą spotkania był temat: *Współczesne Niemcy (1989–) w księgozbiorach polskich bibliotek i instytucji kultury*. Do udziału w forum zostały zaproszone polskie instytucje gromadzące kolekcje dotyczące współczesnych Niemiec. Na nasze zaproszenie odpowiedziały biblioteki Collegium Polonicum w Słubicach, Zakładu Narodowego im. Ossolińskich oraz Państwowego Instytutu Naukowego — Instytutu Śląskiego w Opolu (PIN — Instytut Śląski). Spotkanie odbyło się w czytelni Biblioteki CSNE 23 listopada 2013 r.

Zanim rozpoczęliśmy spotkanie, nieoczekiwanie odwiedził naszą czytelnię poeta Volker Braun w towarzystwie prof. Marka Zybury. Dostaliśmy od autora książkę, a także pozyskaliśmy autografy na bibliotecznych i prywatnych egzemplarzach tomiku wierszy *Równowaga* (2013)¹.

W pierwszej części spotkania zaprezentowano księgozbiory i działalność naszych bibliotek, a ilustracją były przygotowane przez instytucje postery. Materiały te, wydrukowane i zamieszczone w antyramach, posłużyły do stworzenia dla uczestników zjazdu informacyjnej wystawy w korytarzu centrum.

*Il. 1. Postery w korytarzu centrum.
Fot. Ł. Wolak.*

---

¹ BRAUN, V. *Równowaga: wiersze wybrane*. Wrocław: Wydaw. QUAESTIO, 2013. ISBN 978-83-62571-45-1.

Księgozbiór biblioteki naukowej w Słubicach, która funkcjonuje dzięki transgranicznej współpracy Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie nad Odrą, przedstawiła kierownik Collegium Polonicum Grażyna Twardak. Biblioteka specjalizuje się w gromadzeniu materiałów dydaktycznych oraz materiałów dotyczących stosunków polsko-niemieckich i tematów przygranicznych z dziedzin: kultura, prawo, ekonomia, ekologia. Dodatkowo ma bogatą kolekcję niemieckiej literatury pięknej w oryginale i w tłumaczeniach, a na szczególną uwagę badaczy zasługuje Archiwum Karla Dedeciusa.

Pani Małgorzata Preisner-Stokłosa opowiedziała o prywatnym archiwum prof. Władysława Bartoszewskiego z lat 1939–2013, które donator przekazał Ossolineum. Na zbiory składa się obszerna dokumentacja pracy dyplomatycznej Władysława Bartoszewskiego jako ambasadora i ministra, przede wszystkim z zakresu stosunków polsko-niemieckich, m.in.: korespondencja, publikacje, fotografie i wycinki prasowe.

O księgozbiorze i działalności Biblioteki PIN Instytutu Śląskiego w Opolu opowiedziała pani Ewa Golec. Instytucja ta gromadzi silesiaca z XIX–XXI w. oraz własne publikacje naukowe i czasopisma (np. „Colloquium Opole”, „Studia Śląskie”, „Śląsk Opolski”). Niezwykle cenna jest — prowadzona od 1989 r. — kartoteka wycinków prasowych dotycząca mniejszości niemieckiej na Śląsku.

Przedstawiona została także biblioteka CSNE, która gromadzi naukowe publikacje z zakresu stosunków polsko-niemieckich, przede wszystkim w ramach dziedzin: historia, politologia, socjologia, kulturoznawstwo i literatura. Na specjalną kolekcję składają się naukowe publikacje lub tłumaczenia wydawane przez CSNE w ramach licznych serii np.: *Monografie*, *Niemcy — Media — Kultura*, *Niemcy (nie)znane?*, *Studia Brandtiana Translationes* czy *Willy Brandt Lectures*. Centrum redaguje również czasopisma, które umożliwiają badaczom publikowanie artykułów na temat relacji polsko-niemieckich, wspólnych badań i projektów oraz na temat Unii Europejskiej (np. „Inter Finitimos”, „Journal for European Studies”).

Wszystkie biblioteki, obok interdyscyplinarnej działalności naukowej i wydawniczej, organizują imprezy popularno-naukowe, np. wystawy, spotkania z ciekawymi ludźmi czy promocje książek. Mogą pochwalić się również współpracą z podobnymi jednostkami w kraju i za granicą.

Specjalnym gościem forum był dr Stefan Wiederkehr, który opowiedział o fachowej bibliografii z zakresu historii Niemiec: *Jahresberichte für deutsche Geschichte*. Bibliografia ta w formie bazy danych dostępna jest na stronie www.jdg-online.de.

W drugiej części spotkania rozmawialiśmy o zacieśnieniu współpracy w ramach naszych bibliotecznych zadań. Celem spotkania było również wysondowanie, czy istnieje potrzeba stworzenia bazy informacji o instytucjach i ich niemcoznawczych kolekcjach. W trakcie dyskusji doszliśmy do wniosku, że warto stworzyć osobną bazę, bo materiały o współczesnych Niemczech rozproszone są po różnych instytucjach w Polsce, a podstawowe dane o kolekcjach często ukryte w informacjach o całym zbiorze. Niekiedy brakuje jakiegokolwiek informacji o materiałach jeszcze nieopracowanych lub informacji z nieznanymi instytucjami. Baza mogłaby służyć polskim niemcoznawcom, szczególnie tym

młodym. Być może, zebrane dane byłyby podstawą do opracowania ciekawych projektów. Miejsce dla bazy udostępni redakcja serwisu Niemcy-online.pl, w której znajduje się już np. wykaz polskich niemcoznawców (www.niemcy-online.pl). Uzgodniliśmy, że warto rozszerzyć zakres tematyczny na wszystkie kraje niemieckojęzyczne oraz informować nie tylko o materiałach bibliotecznych, ale też archiwalnych i muzealnych. Uzgodniliśmy również, że projekt wymaga zadeklarowanej grupy osób do pracy, aplikowania o fundusze na zrealizowanie planowanych prac wokół bazy oraz na pozyskanie zaangażowanych współpracowników. Dalsze prace będą koordynowane przez CSNE.

*II. 2. Spotkanie w Bibliotece Centrum.
Fot. Ł. Wolak.*

Forum Bibliotekarzy okazało się bardzo ciekawe i owocne. Miejmy nadzieję, że plany powiodą się i na kolejnym zjeździe będziemy mogli pokazać efekt naszych prac. Dla mnie, jako osoby „świeżej” w środowisku, nieocenione są osobiste kontakty. Chwalę też sobie poznawanie zbiorów innych bibliotek w tak ciekawej formie. W tym miejscu serdecznie dziękuję uczestnikom naszego spotkania za udział w forum i deklarację dalszej współpracy.